

Mouška št. 13.

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati. Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.) Denar naj se pošilja pod napisom: Upravištvo „Mira“ v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26. Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 1. januarja 1903.

Štev. 1.

Vabilo k naročbi.

Kdor le količkaj zasleduje javno življenje, spoznati mora, kako važni so zlasti v naših razburkanih časih dobri časniki, ki se vojskujejo zoper mnoge laži, katere trosijo nasprotniki naše cerkve in našega národa vedno bolj drzno med ljudstvo, — se neustrašeno potegujejo za resnico in ljudstva teptane pravice! — Pri nas na slovenskem Koroškem liberalni nemškutarski nasprotniki, katerim so na razpolago mnogi pripomočki, ljudstvu na vse mogoče načine vsiljujejo liberalne nemške časnike in žalostno slovenski pisano pokveko „Štajerca“. S tem hočejo Slovincem, zlasti slovenskemu kmetu, vzeti stari svetinji, kateri spoštovati so nas učili predniki naši, vero in pa národnost!

Da krivi nauki, ki se po nasprotnikih trosijo med ljudstvo, Slovincem ne prinesó sreče in boljših dnij, to nas uči vsakdanja skušnja. Zoper sovražno rovanje proti nam pa se moramo braniti z razširjanjem dobrih časnikov! Zato ob bližajočem se novem letu pozivljamo vse svoje rojake, vse, ki so si še ohranili le nekoliko ljubezni do slovenskega národa, do mile domače govovice: **Razširjajte in podpirajte „Mir“!** Pridobivajte „Mir“-u novih odjemalcev, naročnikov ter bralcev; marljivo mu dopisujte, privabite mu vedno več novih prijateljev in podpornikov, zahtevajte „Mir“ po gostilnah, kamor zahajate! Če v tem oziru vsak do stori svojo dolžnost, mora se utrditi moč dobrih, omejiti vpliv slabih časnikov!

Naročnina, ki stane za celo leto **4 krone**, za pol leta **2 kroni**, naj se blagovolji pošiljati naprej. Pri naročilih naj se nanašnja, je li kdo star ali nov naročnik.

Na delo torej znova, vedno zvesti geslu: Vse za vero, dom in cesarja!

Uredništvo in upravništvo „Mir“-a.

Sedma božičnica v „Národní šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovecu.

Letošnja sedma naša božičnica izvršila se je tako nad vse sijajno, da ne najdem primernih besedij, da bi o njeni izvršitvi slovenskim rodoljubom, sosebnó našim blagim dobrotnikom, le slabo sliko podal. S kratka se mora reči, da letošnja božičnica vse prejšnje daleč nadkriljuje po velikanski udeležbi vseh slojev našega národa, med njimi toliko odličnih oseb, po nepopisni darežljivosti slovenskih rodoljubov in po dovršeni izvršitvi vseh točk slavnostnega sporeda. Ta naša slavnost bila je torej sijajna manifestacija slovenske národne zavednosti. Prve predstave, ki se je dne 16. t. m. za naše otroke napravila, so se udeležili zelo odlični gostje, namreč visokorodna gospa ekselencja Ivana baronica Pino, visokorodni gospod c. kr. okrajni glavar Fr. Ks. pl. Mayerhofer-Grünbühl z gospo soprogo in otrokoma, g. c. kr. okrajni tajnik Fr. Robar, g. c. kr. okrajni kancelist Jos. Bunček, g. Cehner in g. kanonik Weiss. Glavne slavnosti, ki se je vršila dan potem, udeležilo se je pa toliko ljudstva, kakor še nikdar poprej. Počastilo je našo slavnost 19 duhovnov, med njimi gg. dekana iz Grabštanja in Velikoveca in več slovenskih županov in odličnjakov iz okolice. V slavnostni sobi je bilo vse občinstvo takorekoč jedna velika gruča in vladala je taka gnječja, zakaj navzočih je bilo kakih 400, da je več osebam postalo slabo in so se morali iz sobe odvesti. Splošno se je izrekla želja, da bi naj požrtvovalni rodoljubi s prispevki družbi sv. Cirila in Metoda omogočili, da zgradi na tukajšnjem šolskem vrtu telovadnico, katere naša šola nima, in ki bi služila tudi kot slavnostna dvorana.

Gospod župnik Treiber vse navzoče presrečno pozdravlja, omenja koliko je družba sv. Cirila in Metoda od l. 1893., ko je naš „Mir“ prinesel prvo poročilo o nakupu stavbišča, za našo šolo do današnjega dne žrtvovala. Boljše matere na celem Slovenskem ni, kakor je družba sv. Cirila in Metoda, ki tako materinsko skrbi za svoje, ob národní meji v nevarnosti potujčenja se nahajajoče otroke. Dolžnost je tedaj vseh zavednih Slovincov, da jo z vsemi močmi podpirajo. Ali priznati se mora, da tudi mi koroški Slovenci v primeri s svojim majhnim številom mnogo žrtvujemo za našo šolsko družbo. Tako

naš „Mir“ vsako leto nad 1000 kron za družbo, nekoliko donašajo tudi podružnice. Poleg tega je pa darežljivost naših rodoljubov za vsakoletno našo božičnico res nevsahljiva. Že za lansko božičnico smo prejeli zelo veliko svoto 766 kron, ali letos se je darežljivost slovenska pakazala naravnost v velikanski meri, zakaj darovi letošnji božičnici iznašajo ogromno svoto 1020 kron 44 beličev. Te številke jasno kažejo, da zanimanje za našo šolo od leta do leta vedno raste. Pa tudi v blagu smo prejeli mnogo darov. Neutrudljiva dobrotnica naše šole, visokorodna gospa baronica Pino, darovala je 32 metrov lepega barhenta, 54 žepnih rutic, 12 naglavnih rut in 18 zapestnikov; slavna češka teljica g. Gabrijela Preissova poslala je več kosov obleke za dečke in deklice, g. svečar J. Cehner v Velikovecu daroval je zelo veliko sladčic, svečic in okraskov za božično drevo in za malo južino otrokom, g. krojaški mojster Danilo Mitterberger v Velikovecu je daroval 10 metrov lepega sivega blaga, č. g. župnik Karol Hraba poslal je vrečo dobrih jabolk, vrli kmet Lovro Murko p. d. Vrank nad Dravo podaril je tudi letos lepo božično drevo. V sled te velike darežljivosti smo mogli naše otroke res bogato obdarovati. Obdarovanih je bilo vseh 220 otrok, in sicer je dobilo 78 otrok celo obleko, 43 otrok je dobilo nove čevlje, 50 otrok je dobilo deloma obleke, suknje ali krila, ostali pa so dobili manjše stvari, n. pr. robce, predpasnike, žepne rute, nogavice itd. Gospod župnik se v iskrenih besedah zahvaljuje vsem preblagim dobrotnikom na nepopisni njihovi darežljivosti in sklene svoje poročilo z zatrdilom, da ljudstvo, katero toliko žrtvuje za svoje národno šolstvo, ne more biti poginu izročeno.

Na to se izvrši slavnostnega sporeda točka za točko: slavnostni govori in deklamacije otrok vseh štirih razredov. Točno, gladko in sočutno so otroci deklamovali, da je bilo le veselje poslušati. Posebno so ugajale deklamacije celo malih šestletnih otrok. Vmes pa so donele krasne pesmi. Omenim le ljubko národno pesem „Slovensko dekle“, katere je občinstvo tako očarala, da jo je ob enem z otroci pelo. Pa se tudi temu ni čuditi, saj gotovo noben národ nima tako lepih pesmi, kakor slovenski národ, ki so pravo zrcalo našega ljudstva in njegovega značaja. Ako pa se take pesmi izlivajo z vso vnemo iz otroških src, tedaj z zmagovito silo potegnejo vse s seboj.

PODLISTEK.

Božični večer.

(Poslovenil Rožan. — Konec.)

II.

Po večerji so šli bratje v svoje celice k molitvi in počitku. V temnih samostanskih hodnikih je bilo tiho. Pater Dominik je zaprl za seboj duri in padel na klečalniki in prikrikl obličje z rokami. Bilo mu je težko pri srcu, jako težko. Po dolgih letih je našel sestro, za katero je vsak dan molil — za njeno spreobrnenje — našel jo je, a le, da jo takoj zopet izgubi. Spominjal je na oni dan, ko jo je zadnjikrat videl. Od tega je že jako dolgo, jako dolgo, a on to vidi živo in jasno pred očmi.

Bil je takrat le malo starejši, kot Karol, njen sin, a dobro se spominja vsega. Očeta ni poznal, ta je kmalu po njegovem rojstvu umrl; živel je sam z materjo. Ta mu je bila vse, ta je za-nj skrbela, ga odgojila, učila ga bati se Boga — a smrt mu jo je vzela in on je bil sam, zapuščen. Imel je sicer starejšo sestro, a ni vedel za njo, tudi mati ni vedela o nji in bilo je tako boljše. Spominja se samo, da se je mati zavoljo njenega življenja velikokrat jokala, da jo je velikokrat prosila, naj zapusti grešno življenje, jo opominjala na Boga, a zastoj. Naenkrat se je zgubila in ne mati ne on nista o nji več kaj vedela. In oče Dominik se spominja, ko je mati zbolela in od njega slovo jemala, kako ga je prosila, naj nikdar ne neha mo-

liti za sestro, da bi jo Bog zopet privedel na boljšo pot. Potem je umrla. Spominja se, kako ga je krčevito pritisnila na prsi, kakor bi ga hotela s seboj vzeti v večnost — in on si je toliko želel, da umre z materjo. Spominja se dalje, kako ga je blagoslovila in vzela rožni venec in ga mu podala rekoč: „Tukaj, dete moje, ta rožnivenec — to je vse, kar ti morem dati; moli ga rad; ne zapusti Boga in tudi On te ne bo zapustil!“

Dà, molil ga je pater Dominik vsak dan in hrani ga kot najdražji spominek. Vzel je rožni venec in ga je začel poljubovati.

Ko je umrla draga mati — spominja se dalje — kako je takrat jokal! Saj je bil sam, zapuščen. Ni imel več matere, da bi mu podala kruha, če je bil lačen, ni imel onega materinega srca, na katerem bi se bil izjokal, ko so ga preganjali; bil je sirota. Potem mu je dober sosed pomagal in ga kot pridnega dečka priporočil v samostan, kjer je služil, in kjer mu je dober predstojnik bil drugi oče, da se je z njegovo pomočjo šolal in postal duhovnik.

Veličastno so zapeli zvonovi in vabili k polnočnici. Oče Dominik se je zdrnil iz svojih spominov in šel v cerkev.

Cerkev je bila polna ljudstva in navdušeno se je pod ogromnim obokom razlegalo: „Oj, Dete je rojeno nam.“ Dà, rodil se je Odrešenik, veselimo se!

Počasi se je cerkev zopet spraznila; menihi so šli iz kapele, a oče Dominik je še klečal pred altarjem, vtopljen v misli.

Danes je dan Odrešenja! Tudi njegovi sestri je napočil dan odrešenja. Uboga sestra! Kaj je bilo njeno življenje? Trenotek veselja, ki se je hitro

obrnilo v dolgo žalost. Kako je jokal od žalosti, ko mu je zvečer vse pripovedovala. Skesano se je obtožila svojega brezbožnega življenja. Pripovedovala je, kako je spoznala moža, katerega je goreče ljubila, kako je ta potem umrl in jo zapustil z otrokom v bedi; kako ni hotela nazaj v svojo domovino, ker jo je bilo sram, a da je vendar prišla, da bi poiskala njega — brata, a se je vsled bolezní morala takoj vleči in da jo je on v grozni bedi, od Boga poslan, sam našel.

Oče Dominik se je razjokal.

Slabi žarki večne luči so motno razsvetljevali mrzlo zidovje kapele in zdelo se je, da bežijo pred jasno lučjo lune, ki je prodirala skozi veliko gotično okno in razsvetljevala veliko podobo Zeličarja na oltarju. Duh kadila je napolnjeval zrak, kako krasno, veličastno ponočno tiho!

Udarci ure zunaj na zvoniku so motili tihoto. Oče Dominik je povzdignil glavo, pogledal na razsvetljeno podobo Zeličarjevo, sklenil roke in goreče molil. Zahvaljeval je Boga za milost, ali je za njo prosil? — — —

Zjutraj, ko so bratje prišli k juternim molitvam v kapelo, našli so Dominika še pred oltarjem. V roki je držal rožni venec — materin rožni venec — in molil.

Polagoma se je začelo daniti in po cerkvi je vnovič donelo veličastno: „Oj, Dete je rojeno nam!“

III.

Zjutraj po sveti maši je šel Dominik v bolnišnico. „Bolnica“, naznanil mu je zdravnik, „je zopet bljuvala kri; če bo še to enkrat tako močno, bo izdahnila.“

Dà, res je:

„Dokler bo slovenski rod
bival na zemlji tod,
bode slovelo
slovensko dekle.“

Glavno zanimanje je zavzela predstava krasne peterodejske igre: „Sv. Elizabeta, deželna grofinja Turingska“, katero je spisal W. Pailler. Ovo igro je predstavljalo 21 otrok tako naravno in izvrstno, da bi je tudi izurjeni gledališki igralci ne mogli boljše predstavljati. Sploh moram reči, da tako dovršeno naši otroci še nobene igre niso predstavljali. Vsa predstava je dobila poseben sijaj že po krasni opravi igralcev, kojoj je naša č. sestra prednica z danim jej finim okusom in spretnostjo jako lepo napravila. Kar vsebine igre zadene, je splošno vsakemu vernemu Slovincu znana, saj v mnogo slovenskih hišah nosijo deklice ime ove, našemu ljudstvu jako priljubljene svetnice. Turingski deželni grof Ludovik se podà kot udeležnik križarske vojske v sv. deželo in poveri vlado svoji ženi, s kojoj je vedno živel v vzornih razmerah, sv. Elizabeti. Sv. Elizabeta (gojenka Ana Krainer iz Boroveli) nastopi krasno oblečena v roza-rdečo obleko s hermelinom obrobjeno in z zlato krono na glavi. Izročeno sebi vrhovno oblast porabi sv. Elizabeta sosebno v podporo ubogim in sirotam. Ali njena vladateljica tašča Zofija (učenka Ana Hafner), bivša deželna grofinja, prizadeva se na vso moč, Elizabeto ob tron spraviti in sebe mesto nje na njega dvigniti, in to pod izmišljeno pretvezo, ker Elizabeta po svoji radodarnosti do revežev deželo uničuje. Poslušnega pomočnika pri tem svojem prizadevanju najde v Valpetu, (učencu Janez Mihev), grajščinskemu poglavarju na gradu Wartburg, kjer deželna grofinja stanuje. Valpet nastopi na odru v slikovito lepi opravi. Nosi zelene hlače do kolen, rdeči plašč, segajoč samo do pasa, okrog pasa ima privešen meč, okrog vrata španski nagrbani ovratnik, na glavi pa širokokrajni zeleni klobuk z na jedni strani zavihanim krajecem. Ko Zofija Valpetu svoj namen razodene, čuti se vse-mogočnega, in jedno krutost za drugo na gradu počenja. Tako s kruto silo izžene iz grajske pristave dobro najemnico Ano (gojenka Štefanija Krištof) z njenima dvema otrokoma Jerico (gojenka Pavlica Mesner) in Anico (učenka Rozika Rodler).

Odločna nasprotnica Zofijinemu namenu pa je Rozamunda (Ana Mesner), grofinja na Sokolovem, ki kot zvesta prijateljica Elizabetina tudi na gradu Wartburg biva. Zofija jo odpravi iz grada. Sploh divjata Zofija in Valpet zoper vse osebe, ki so na Elizabetini strani, sosebno zoper dvorjanke in reveže, ki Elizabeto kot svojo mater časté. Stara hišna Mara (Lizika Muhar oziroma Ana Isak) se Valpetu pogumno nasproti postavi, ali Valpet jo zaukaže v grajsko ječo vreči. Že je vse napeljeno, da bi Zofija svoj namen dosegla. S pomočjo ponarejenih pisem cesarjevega in deželnega grofa prevari Zofija Elizabeto, da se odpove vladi njij na korist. Valpet je zdaj na vrhuncu slave, sam se nabaja na odru in plesajoč opeva zlato dōbo, ki za njega v bližnji prihodnosti napoči in ki bo do smrti trpela:

„Valpet sem iz Nemškega, trala,
Vsak predobro me pozna, trala...
In dotlej bom zmir' vesel, trala,
Da mi zvonček bo zapel, trala.“

Pripomniti moram, da je predstavljavec Valpeta, desetletni deček Janez Mihev, svojo vlogo

Redovnik je stopil v sobo, kjer je ležala sestra, zraven nje Karol, katerega je bil oče Dominik že prej k nji poslal. Stopil je k postelji. Sestra mu je podala roko. Z enim pogledom se je prepričal, da ji gleda smrt iz očen in solze so ga polile.

„Sem hvaležna Bogu, da sva se sešla in da mi odpuščaš,“ rekla je bolnica.

„Nisem ti imel kaj odpustiti, draga sestra; ampak Bog, in Ta ti je odpustil, rekel je duhoven in stisnil bolnici roko. „Nikdar se nisem na te jezil in vedno sem za te molil. Bog me je uslišal, zopet sva se sešla.“

„Tako dolgo se nisva videla“, govorila je bolnica dalje. „Dà, tako dolgo, a čutim, da pojdeva kmalu zopet narazen. Naj se zgodi božja volja. Tam bom našla mater, morda mi tudi odpusti — mati draga!“ ihtela je bolnica in potem tako nadaljevala: „Ne zapusti Karola, brat, ne zapusti ga — jaz sem ga toliko ljubila! Ubogi! sirota bode!“

„Poskrbel bom zanj,“ odgovarjal je pater Dominik. Utihnili so in vsi so jokali. Potem je bolnica rekla: „Moli z menoj, brat, daj mi tvoj rožni venec — ah! poznam ga, materin je, daj mi ga v grob.“

Po teh besedah je pritisnila rožni venec na usta, potem je tiho molila, a ne dolgo. Prijela je brata in otroka za roke — in za trenutek izdihnila dušo.

„Bog, ki si nam danes odprl vrata svojega kraljestva, daj, da bi tudi ona prišla tja. Sešla sva se, da bi zopet narazen šla. To je tvoja volja. Naj v miru počiva!“

posebno dovršeno zadel. Kar čudili smo se njegovemu neustrašenemu nastopu in krasnemu petju, katero je spremljeval deloma z mahanjem s svojim širokokrajnim klobukom. — Ali Valpetova in Zofijina zvezda kmalu zatemni. Elizabeta podà se v bližnji gozd, da si tam v samotni olajša gorjé. Tukaj pred podobo Matere Božje, visečo na nekem drevesu, zapoje prekrasno pesem nebeški kraljici na čast in konečno podari Materi Božji vse svoje dragoceno lepoticje. Tudi semkaj je naročila Elizabeta reveže, da bi jim še zadnjokrat pred odhodom iz grada kruha delila. V tem trenutku jo zasači grozni Valpet in zagrozi, da bo Elizabeto takoj v ječo dal odvesti, ako ima v svojem košku res kruh za reveže. Tako je prepričan, da se v Elizabetinem košku res nahaja kruh, da izjavi, da se hoče takoj mrtev zgruditi na tla, ako bi v košku ne bilo kruha. Ali, o čudež, iz preobrnjenega Elizabetinega koška ne pade kruh, ampak sveže vrtnice. Kakor od kapi zadet zgrudi se Valpet na tla; nekoliko se še zave in prosí Elizabeto odpuščanja, neki samotar prihiti in umirajočega spravi v svojo celico. Tudi zlobno Zofijo zadene zaslužena kazen. Na cesarjevem dvoru zvedó o njenem počenjanju. Ravno v trenutku, ko je že vse pripravljeno, da bi Zofija slovesno vpričo celega svojega dvora zasedla prestol deželne grofinje, čujejo se glasni živioklici na grajskem dvorišču. Kot cesarjeva odposlanka pride cesarica (učenka Micika Mesner), krasno oblečena v modro s srebrnino bogato okrašeno obleko, ogrnjena s krasnim hermelin-plajščem, z dolgo šlepo, kojoj nosite dve belo oblečeni dvorjanski deklici, z zlato krono na glavi in v obilnem spremstvu sama na grad Wartburg, očita Zofiji njene pregrehe in jo obsodi v izgubo vsega premoženja in v prognanstvo, Elizabeto pa slovesno zopet umesti kot deželno grofinjo. S tem veselim izidom se igra konča.

Dasi je cela slavnost trpela blizo tri ure, igra sama pa je trpela poldrugo uro, je občinstvo v kljub velikanski gneči in vročini z rastočim zanimanjem zasledovalo posamezne točke slavnosti in dejanja igre. Ko pa je z igro bila slavnost končana, pohvalnega ploskanja ni bilo konca. Navdušenje poslušalcev poviševale so od djanja do djanja krasne pesmi, ki so se vmes pele, sosebno „Triglav“ in „Mi vstajamo“. Ko so pa ob sklepu slavnosti otroci četrtrega razreda ob enem s cerkvenimi pevskami dovršeno zapeli prekrasno pesem: „Bratje, v kolo se vstopimo“, je navdušenje občinstva vskipelo do vrhunca. Splošna je bila sodba: to je bilo izborna, dovršeno. Splošno je bilo pa tudi priznanje nad velikanskim trudom, katerega so imele čč. sestre s pripravljanjem otrok in s prireditvijo cele obsežne slavnosti. Presrečno zahvalo izrekamo tedaj čč. sestram, sosebno č. sestri Cirili, ki je neutrudljivo vodila dolgotrajne vaje in č. sestri prednici Neži, ki je obleko za igralce tako okusno napravila. Bog jih živi!

Prepomeljiva naša slavnost je dovršeno národno delo, zakaj povzdignila je zopet potrta srca po zadnjih meseca listopada pobitih rodoljubov, napolnila jih z novim navdušenjem za našo pravično stvar, jasno je dokazala izvrstnost verskonárodne šole in lepoto našega maternega jezika. Potrjeni po tako krasnem vžitku podali so se rodoljubi zopet z novim pogumom v boj za naše svetlinje in bodo se na vso moč prizadevali izvrševati,

Tako je šepetal oče Dominik in pokleknil pri postelji rajne in molil za zveličanje njene duše. — Danes je Bog odpustil celemu svetu, gotovo je tudi nji odpuščeno.

Smešničar.

* **Goske, ki ne plačajo užitnine.** Tržaški kočijaž je peljal na deželo dve mestni gospodičini. Zunaj mu se je ponudila lepa prilika, da je kupil dve goski, ki jih je spraval zadej pod sedežem. Na mitnici ga je vstavil finančni stražnik. — „Imate kaj za obdačiti?“ — „Dà, zadej dve goski!“ — Finančni stražnik je pogledal na obe jezični gospodičini in se nasmejál: „Ti dve goski ne plačate nič!“ — Kočijaž se je pa tudi smejál za oni dve goski spodaj.

* **Učen pouk.** „Kaj uživa dober vojak v mirnem času?“ — „Kruh, meso, krompir . . .“ — „No ja, to je res, ali kaj uživa še zraven tega?“ — „Juho . . . močnik . . .“ — „Butec, ali ne boš končal; dober vojak uživa tudi zadovoljnost svojih predstojnikov in pa spoštovanje civilistov.“

* **Ošaben ptič.** „Vi, gospod Pipič, oni ptič, ki ste mi ga prodali, noče nič peti, a vi ste ga tako hvalili!“ — „Ja! ja! veste, ta ptič je jako ošaben. On zna, da ga niste še plačali, a na posodo noče peti!“

* **Velikodušen gospodar.** Najemnik: „Čujte, gospodar, v mojem stanovanju je nastala v zidu velika razpoka!“ — Gospodar: „No, ne bojte se! Zaradi tega vam ne bom računál dražje stanovanja, da-si je soba večja postala!“

kar so naši otroci ob koncu slavnosti tako navdušeno peli:

„Majki Slavi prisezimo,
ljubav si na vekomaj!“

Darovi za božičnico „Národne šole“ v Velikovu l. 1902.:

Darovali so p. n. gospodje in gospe: Jan. Vidovic, stolni kanonik in kn. šk. kancelar v Celovcu, 40 kron; Fr. Ks. pl. Mayerhofer-Grünbühel, c. kr. okrajni glavar v Velikovu, 20; M. Šašl, častni kanonik in dekan v Gospisveti, 10; L. Vavtžar, prošt v Dobrlivasi, 10; Andr. Wieser, dekan v Grabštanju, 7; Jan. Wieser, dekan v Velikovu, 30; Šim. Bauer, dekan v Pliberku, 10; Cv. Isop, prošt v Spodnjem Dravogradu, 3; J. Sovič, župnik v Sv. Lovrencu pri Mariboru, 10; J. Kokič, župnik v pok. v St. Vidu ob Glini, 20; dr. Miroslav Ploj, c. kr. dvorni svetovalec in državni poslanec na Dunaju, 10; Neimenovan dobrotnik v Velikovu 20; Neimenovana dobrotnica 100; J. Traven, župnik na Obirskem, 10; Al. Ledvinko, župnik v Škocijanu, 10; Valentin Šumah, komendant na Reberci, 10; Ant. Kesnar, župnik pri Mar. D. na Jezeru, 10; Mat. Kuess, župnik v Trbižu, 10; Jan. Lubej, župnik na Jezerskem, 5; Val. Kraut, župnik na Brnci, 4; J. Boštjančič, župnik v Kamenu, 5; Gr. Einspieler, župnik v Podkloštru, 5; Fr. Bergman, župnik v St. Lenartu, 2; J. Volavčnik, župnik na Rutji, 5; Fr. Petek, župnik v Grebinju, 10; Fr. Mühl, župnik v St. Lipsu, 5; Fr. Katnik, župnik na Dholici, 10; Dekan Andr. Wieser in provizor Volbenk Serajnik po pogodbi 20; Jan. Ogris, župnik v Kapli ob Dravi, 10; Fr. Treiber, župnik v St. Rupertu, 10; Fr. Kolarič, župnik v Porečah, 6; Št. Bayer, župnik v Pokrčah, 2; V. Serajnik, provizor v Tinjah, 7; Ant. Pelnař, župnik v Šent-Štefanu ob Zili, 6; V. Valeš, župnik v Guštanju, 5; Fr. Ks. Meško, župnik v St. Danijelu, 5; Anton Veliseig, župnik v St. Petru pri Velikovu, 2; V. Šitelkopf, župnik na Mostiču, 5; K. Hraba, župnik v St. Stefanu pri Velikovu, 5; Ivan Nagl, župnik v Selih, 2; Šimen Janežič, ravnatelj Mohorjeve tiskarne v Celovcu, 10; J. Wang, c. k. profesor v Beljaku, 5; J. Apih, c. kr. profesor v Celovcu, 5; V. Legat, poslovodja Mohorjeve tiskarne v Celovcu, 5; Neimenovani rodoljub v Celovcu 20; Jar. Vorel, akad. kipar v Pragi, 2; Drag. Hüttner, župnik v Rožku, nabral v prijateljski družbi 15; Veselo omizje v Šmihelu nad Pliberkom po č. g. župniku Juriju Trunk, 20-70; Jak. Kindlman, župnik v Kloštru, 10; Mat. Germ, ekspozit v Rablju, 10; Jos. Fric, župnik v Dvoru 5; Jos. Rozman, tajnik Mohorjeve družbe v Celovcu, 25; Val. Weiss, kanonik v Velikovu 10; Fl. Kramer, kanonik v Velikovu, 10; Fr. Virnik, kanonik v Gospisveti, 5; Ivan Smolej, kanonik v Gospisveti, 5; Ant. Kaplan, provizor na Viskovi Bistrici, 3; Fr. Mazir, provizor v Šmarjeti pri Velikovu, 2; Al. Mlinar, provizor na Djekšah, 5; J. Šnedic, provizor v St. Petru pri Grabštanju, 5; Jos. Dobrove, provizor v St. Lipsu, 5; Ant. Hričič, kr. profesor v pok. v Lunovcu pri Veliki Nedelji, 2; Jos. Zeichen, provizor v Črnečah, 5; V. Poljanec, kaplan v Škocijanu, 5; Iv. Serajnik, kaplan v Prevaljah, 5; F. Lavrinec, kaplan v Prevaljah, 5; Fr. Božič, mestni kaplan v Pliberku za veselo omizje v Pliberku, 1454; Fr. Uranšek, kaplan v Dobrlivasi, 5; Iv. Dragasnik, provizor v Apačah, 5; Iv. Hornbök, prefekt v Marjanišču v Celovcu 6; Iv. Spitzer, provizor v Prvačini na Gorischem, 10; Šent-Jakobska posojilnica 50; Posojilnica v Sincivasi 5; Slovenski klub v Beljaku po g. Iv. Hochmüllerju 20; Slovenski klub v Celovcu 10; Slovenski klub v Pliberku 7; Odborniki beljaške podružnice sv. Cirila in Metoda 4-70; Adolfina Hrašovec, soproga c. kr. sodnika v Gradcu, 5; Fl. Ellersdorfer, posestnik umetnega mlina v Grebinju, 25; Jan. Picej, župan v Škocijanu, 2; L. Pristov, župan v Prevaljah, 1; Fr. Kobentar, župan v St. Jakobu v Rožu, 10; Fr. Kogelnik, župan v Tolstem vrhu, 2; L. Silan p. d. Hrovat v Srejah 2; P. Povoden v Škocijanu 2; Silan, mlinar v Peraciiji, 1; J. Šumah p. d. Konečnik v Šmarkšu 4; Valentinov oče na Selu 1; J. Perovic, mesar v Prevaljah, 1; And. Ovšan p. d. Sivic v Mrzlivodi 1; Jož. Schweiger p. d. Gorej v Orličivasi 2; And. Oražen, kmet na Bistrici, 2; Jož. Kraut, mlinar na Bistrici, 1; Neimenovan iz Jesenic 2; Val. Štangel, organist v Grebinju, 1; Jož. Jurkas v Grebinju 1; Tom. Hauser v Grebinju 1; Jož. Izak v Grebinju 1; Tom. Binter v Grebinju 1; Rok Kristófel v Grebinju 1; Tomaž Olip, gostilničar v Selih, 3; Luka Oraš p. d. Primožič v Voglah 3; Fr. Reš, trgovec in hišni posestnik v Pliberku, 3; Ign. Muri, mlinar na Jezerskem, 20; Ant. Koželj na Jezerskem 1; Jan. Zadnikar na Jezerskem 1; Mih. Stuler v Grebinju 2; Jož. Pečarnik p. d. Župnik na Djekšah 4; Ant. Pečarnik p. d. Kamp na Djekšah 2 kroni; Puče 20 vinarjev; Al. Gril p. d. Mentel v Vovbrah 4 kroni; Jož. Kolenc, kamnosek na Paki pri Šoštancu 2; Šim. Mihev, kmet v Črni, 8; Mat. Wutti p. d. Pajovec na Ločilu 4; Bl. Škof p. d. Melhar na Jezernici 3; Mat. Škofic p. d. Murk v St. Juriju 2; J. Pušl p. d. Stefan v St. Juriju 3; Gr. Muhar p. d. Pokrznik v Atnivasi 2; Val. Majrič p. d. Krhek v Mrzlivodi 2; J. Rauter p. d. Kavan v Klopcah 2; P. Karpf, krojač v Velikovu, 2; Ant. Riepl p. d. Rup v Mlinskem grabnu 2-80; M. Karpf p. d. Holcar v Mrzlivodi 2; B. Cikulnik p. d. Čarnik na Holmeu 2; Ant. Riepl p. d. Plešar v Hrenovčah 2; M. Stih p. d. Šlemic v St. Janžu 5; Val. Šlemic p. d. Pirman v Svetnivasi 2; Pet. Pirčar v Apačah 3; J. Izak, cerkovnik v St. Rupertu, 2; Mar. Marat, soproga c. kr. sod. kancelista v Velikovu, 2; Majarjeva gospa v Škocijanu 1; Babi Plasnik v Grebinju 2; Mici Edlman v Grebinju 2; Amalija Taupe p. d. Fuksinja v Mlinskem grabnu 3; Marija Brunner p. d. Štukova v Peraciiji 2; Marija Dobrove, kuharica v St. Lipsu, 1; Marjeta Brunner, hišna posestnica v Velikovu, 2; Roza Wutte, kuharica v Velikovu, 2; Barbara Urbane p. d. Bradučka v Klopcah 2; Marija Stranjak p. d. Habernica na Ruštatu 1; Alojzija Maisterl, trgovka v Sincivasi, 4; Marija Podgore p. d. Majrička na Olšenici 2; Marija Gross p. d. Ravnica nad Dravo 2 kroni. Učenci in učenke 4. razreda: Izak Franc 1 krona, Ana Hafner 2, Micka Mesner 1, Ana Mesner 1, Micka Muri 1, Micka Lekse 1, Ana Krainer 1, Mojca Tomaž 1, Rezika Tomaž 1 krono, Micka Volavčnik 50 vinarjev, Julka Bruner 1 krono, Ana Vrhovec 1, Micka Cikulnik 1 krono. Skupaj 1020 kron 44 vinarjev.

Zborovanje koroških slovenskih posojilnic v Velikovu.

(Konec.)

Volitev pododbora za Koroško.

Pred volitvijo pododbora poudarja še gosp. dr. Dečko, da je pododbor za Koroško velikega pomena. Ta pododbor ima popolno avtonomijo. Ker nima na Koroškem na razpolaganje pravnikov,

se v takih zadevah lahko obrne na odbor v Celju. V organizaciji domačega posojilništva, osnovanju novih posojilnic itd. lahko samostalno sklepa in pokliče kedar hoče na pomoč glavni odbor v Celju.

Na predlog č. g. Gregorja Einspielerja se izvolijo v pododbor za Koroško naslednji gospodje enoglasno: Č. g. Valentin Weiss, kanonik v Velikovu; č. g. Matej Ražun, župnik v Šent-Jakobu v Rožni dolini; g. dr. Valentin Janežič, c. in kr. nadstabni zdravnik v pok. v Celovcu; g. Leopold Pristan, posestnik in župan v Prevaljah in g. Valentin Kriegl, krojaški mojster in tajnik posojilnice v Zilski Bistrici.

Ta pododbor si bode izbral potem izmed sebe svojega načelnika in tajnika ter skliceval po potrebi pododborove seje.

Razni govori in nasveti.

K točki se oglasi g. dr. Dečko in pravi: Predno se razidemo, ne smemo pozabiti velikega veselja, katero nam je danes napravila velikovška posojilnica. Ona nas je danes povabila v svoje lastne prostore, v svojo lastno hišo. To je velikega pomena. V mestih in trgih, ki so po večini žal v rokah naših narodnih nasprotnikov, smo bili do pred nedavnem še nekako tujci. Dandanes pa se dvigajo tudi že v teh zagrizenih nemških krajih najlepše palače, „Narodni domi“, ki so last Slovencev oziroma slovenskih posojilnic, tako n. pr. v Celju, Mariboru, Ptuju, Brežicah. Pa tudi na Koroškem so začele pridobivati naše slovenske posojilnice svoje strehe in tako je sledila najstarejši slovenski posojilnici v Št. Jakobu v Rožni dolini, ki ima že par let svoj lastni „Narodni dom“, tudi posojilnica v Velikovu, ki posedata ta krasni hram, v katerem ima svoje uradne prostore in gostilno, in v katerem nas je danes sprejela in pozdravila. To znači velik napredek in priča, da smo še jaki, ko si postavljamo lastne „Narodne dome“. Jaz se torej iz srca zahvaljujem odboru hranilnice in posojilnice v Velikovu, ki nam je napravil toliko veselja in mi čestitam, da ima tako lep „Narodni dom“. Bog živi to vrlo koroško slovensko posojilnico.

Predsednik g. Vošnjak se zahvaljuje za mnogobrojno udeležbo pri zborovanju ter pravi, da so slovenske posojilnice na Koroškem na trdni podlagi in se jim ni bati propada. Naj le ostanejo vedno slovenske in izvršujejo svojo nalogo kakor dosedaj. Predsednik nazdravi vsem zavednim slovenskim Korošcem.

K sklepu spregovori še prečast. g. kanonik-župnik Treiber približno tako-le:

Velemenjeni zborovalci! Dovolite mi, da se v imenu nas vseh prav pristočno zahvaljujem gospodom od „Zveze“ v Celju, ki so prišli na današnje zborovanje nas poučevati in nas navduševati. Pristočno se zahvaljujem v imenu slovenskega koroškega posojilništva predsedniku „Zveze“ slovenskih posojilnic v Celju, g. Mihaela Vošnjaku, podpredsedniku g. dr. Ivanu Dečko in revizorju g. Fr. Joštu za veliki trud, ki ga z nami imajo. Naj vzamejo ti vrli štajerski Slovenci, zapuščajoč naš tužni Korotan, seboj v domovino prepričanje in zagotovilo, da duh nepozabnega nam monsignora Andreja Einspielerja še krepko živi med nami, to je duh slovenske vzajemnosti in slovenske delokupnosti. Pozivam torej vse navzoče, da z menoj vredno navdušeno zakličete trikratni krepki: „Živio!“ Zborovalci so se tem besedam z navdušenjem odzvali in po dvorani „Narodnega doma“ v Velikovu je zaoril iz stoterno poštenih slovenskih grl gromoviti trikratni „Živio“, kakoršnega ti prostori menda še niso nikdar slišali.

Nato zaključil predsednik izvanredni občni zbor.

Dopisi.

Celovec. (Naznanilo.) Slovenski celovški klub je doslej 18 let imel svojo sobo pri „Sandwurtu“, kjer so se slovenski rodoljubi zbirali. Iz raznih tehtnih uzrokov se je moral sedaj klub preseliti, in ti tehtni uzroki nam dajejo tudi povod, da svojim somišljenikom in Slovincem sploh te gostilne ne moremo več priporočati. — Dobili smo pa prostorno sobo, katero že poznajo taisti, ki so obiskovali letošnje družbinske večere, in sicer pri g. Cavzniku v Lidmanskijevih ulicah pri „zlatem studencu“, kjer se bomo zbirali vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer. Poseben uhd je iz dvorišča na desno. Vino je izvrstno, pivo prav dobro, jedila okusna in po ceni. Vabim uljudno na mnogobrojno obiskovanje našega kluba slovenske rodoljube iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec. *Starosta.*

Velikovec. (Prvi slovenski zdravnik na Koroškem.) Vrli slovenski rojak, gospod doktor vsega zdravilstva, Vinko Hudelist, doma iz Encljevsi pri Velikovu, nam naznanja iz Dunaja, kjer se sedaj mudi v popolnitev svoje strokovne izobrazbe, da se bo začetkom meseca sušca leta 1903. stalno naselil v Velikovu kot praktičen zdravnik. To naznanilo nam je jako drag božični

in novoletni dar, in iz srca kličemo gospodu doktorju: Prav dobro došel na slovenskih koroških tleh! Dolgo let nismo imeli zdravnika, ki bi bil izšel iz naše narodne sredine, in naše bedno ljudstvo se je moralo zatekati po pomoč k nasprotnikom našega naroda, ki ga dostikrat niti ne razumejo. Skrajni čas je torej, da pride slovenski zdravnik, ki je izšel iz našega naroda, ki zanj čuti in ki pozna ne samo njegove telesne, ampak tudi duševne rane. Marljivost mladega gospoda doktorja mu je pridobila tako vsestransko izobrazbo, da se bo z zaupanjem obrnil nanj lahko vsak, naj ga tare katerakoli bolezen. Omenjamo naj le, da dela ravno sedaj z velikim uspehom pri znamenitih profesorjih dunajskega vseučilišča na porodniškem oddelku dunajske bolnice in da je popolnoma izurjen tudi v zobodravništvu. On ustreže toraj lahko vsakomur, zato ga tem topleje priporočamo že v naprej. Vam pa, Slovenci iz Velikoveca in okolice, kličemo: Iščite zdravniške pomoči le pri Slovincu po našem starem geslu: Svoji k svojim!

Dobrlavas. (Kmetje, pozor!) Izid zadnjih deželnozborskih volitev, ki je za nas skrajno neugoden, naj nas nikakor ne užene v kozji rog, ampak izpodbujaj naj nas k neumornemu delovanju za našo sveto narodno stvar. Stoprav pri zadnjih volitvah so se pokazali nemškutarji v pravi luči. Sladke obljube delati, hliniti se in strašiti ljudi na vse mogoče načine, to razume vsak tepec: le kdor dano besedo drži, ta je mož-beseda! Varujte se ljudij, ki se vam spredaj hlinijo in na videz dobre delajo, a za hrbtom vam osle kažejo. Pomislite, da s tem, da nemškutarskim kramarjem in gostilničarjem nosite svoje, s krvavimi žulji prislužene novce, sami sebi največ škodujete, a nemškutarjem omogočite, da se vedno bolj in bolj šopirijo na vaš račun, a vas, ki jih redite, izpodrivajo pri vsakojaki priliki. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Ogibajte se nemškutarjev in ker oni nimajo srca za vas, jim morate tudi vi obrniti hrbet! Kmetje in kmetice, ki hodite na semenj v Velikovec, pustite nemčurske klobučarje, gostilničarje in prodajalce pri miru, kajti v sovraštvu do Slovencev skušajo jeden drugzega prekositi. Kupujte raje pri „Gospodarski zadrugi“ v Sinčivasi, in ako se je boste trdno in z zaupanjem oklenili, bo postala pravi steber našemu gospodarstvu! Novo leto je pred durmi; po vseh časnikih se vabijo ljudje na naročbo za novo leto; a žal le premnogokrat se dado ljudje preslepiti ter si naročijo časnike, ki blatijo ravno to, kar mora biti vernemu Slovincu najdražje ter pod krinko lepih besed trosijo strup in sovraštvo med človeštvo. Tak je tudi zloglasni zapeljivec: „Štajerc!“ Vrzite proč to smrdljivo cunjo! Kmetje naročite si vsaj „Mir“, ki je edini na Koroškem izhajajoči slovenski list. Podpirajte ga, ki vam je bil skozi jedenindvajset let vedno zvest prijatelj, in čim večje bo število naročnikov, tem bolje bo uredovan! Razni dopisi, novice in smešnice naj vam služijo kot razvedrilo, a to nikakor ni najimnitnejše! Ne prezirajte pri čitanju uvodnih člankov, osobito tistih, ki se bavijo s politiko in gospodarskimi stvarmi, ravno to je za vas najvažnejše! Priskrbite si brez obotavljanja „Mir“, kajti denarci, ki jih porabite za to, niso proč vrženi. — Upam, da te besede ne padejo na kamenita tla ter želim „Miru“ mnogo naročnikov, a vam, kmetje, srečno novo leto! *Vaš prijatelj.*

Pliberk. (O mika „Herrenvolka“.) Na sveti večer pri polnočnici so v farni cerkvi na koru morali vzbuditi pozornost trije mladi gospodje. Ves čas, ko so pred altarjem peli psalme, so se glasno pogovarjali in se krohotali prav po šolarsko. Na enkrat pa eden teh omikancev pravi drugemu: „Hast du nicht a pisl Schnaps bei dir? hier haben wir Zeit zu trinken.“ (Nimaš žganja, tu imamo čas ga piti.) Drugi odkima in privleče iz žepa neko razglednico, vsled katere so se prav neomikano smejali, in jo dajali eden drugemu. Med sv. mašo so bili malo mirnejši, samo da so se norčevali iz slovenske božične pesmi. Ko se pa zasliši glas sv. evangelija izpred altarja, vpraša eden drugega: „Was ist jetzt?“ (Kaj je zdaj?) in ko dobi odgovor: „Evangelium“, razjezi se in reče: „Der windische Teufel muss immer der erste sein.“ (Slovenski h—č mora vedno biti prvi). Pri vsej sv. maši niso dali ti gospodeki miru; s svojim obnašanjem so motili druge v molitvi ter delali pohujšanje. Ko mine sv. maša, so začeli še le prav razgrajati. Neki kmetjski človek mi pripomni: „Lepo maniro ima gospoda“. — Kaj ne, to je res lepo omikano. Svetujemo takšnim gospodičem, da, namesto da se v cerkvi tako pohujšljivo obnašajo in pregledujejo razglednice, katere prinesejo menda mesto mašnih bukvic s seboj: ostanejo doma ali pa raje gredo v kako usto žganje pit, katerega se jim celo v cerkvi zljubi. Kaj takega se more pričakovati menda res samo od mladih gospodičev takozvanega „Herrenvolka.“ No pa Heil!

Šmihel nad Pliberkom. (Tamburaško društvo.) Danes Vam morem sporočiti, da se je

pri nas ustanovilo tamburaško društvo in se bodo pravila te dni predložila višji oblasti. Marsikomu, posebno na spodnjem Koroškem so že znani naši vrli pevci; ne bode dolgo, ko bodo ti fantje nastopili z rdečo čepico tudi kot tamburaši, 12 po številu. Gotovo lep naroden napredek, ker kaj takega na naši plati še doslej nismo imeli. Čuditi se je posebno požrtvovalnosti in vstrajnosti posameznikov, ki tako redno vsak teden po trikrat prihajajo nekateri po uro daleč in še več — k vajah, posebno sedaj o tem neugodnem vremenu. A igranje vsled tega tako vrlo napreduje, da bomo zamogli že sredi januarja javno nastopiti. Da imamo nasprotnikov, in še celo takih, od katerih bi človek tega nikdar ne pričakoval, je umevno, a vse ovire so sedaj premagane. Uspeh seveda je odvisen od prvega nastopa; potem upamo, se bodo tudi ti sedaj še nasprotujoči duhovi pomirili. Torej fantje le koražno naprej po ti poti, uspeh in zmaga mora biti na naši strani. Pokažimo, da hočemo biti tudi v dejanju mož beseda. Pošteno postopanje mora imeti gladko pot. Na svidenje torej o prvem nastopu, s katerim bo združeno razun tamburanja tudi petje in dve šaljivi igri ter govori dne 18. ali 25. januarja. Izrečena pa bode že sedaj vsem dobrotnikom pristrčna zahvala, ki so pripomogli do nabave godal; hvaležni se Vam bomo skazali — ker Vam Vaših dobrot ne moremo drugače povrniti — s tem, da Vas bomo večkrat kratkočasili, ter Vas prosimo, ostanite nam naklonjeni tudi v prihodnje. *Hribrški.*

Žabnice. (Požar.) Prvo nedeljo v adventu je pogorel hlev Marije Babnik, v katerem je bilo okrog 150 stotov sena. Škodo cenijo na 2000 kron. Ognja nikdo ni zapazil; gorelo je po noči. Sumi se, da je zažgal nek gospodar, katerega so drug dan odgnali v zapor.

„Telefonska poročila.“

Geslo: „Udri, udri, mah na mah!“

Celovec. „Mir“ je poročal, da koroški deželni zbor zato ni sklican, ker se vladi ne zdi vredno, ga sklicati. Z gotovega vira zvezo, da to ni res. Deželni zbor zato še ni sklican, ker se „slovenski“ poslanec Metnic še ni dobro naučil slovenskega pozdravnega govora. Tudi Tempohar še ne vé prav, kako bo „reševal“ kmete, zato pa je treba počakati.

Velikovec. Ko so tu zvedeli, da pride v Sinčovas g. Novak za najemnika, so vsi trgovci sklenili slovenske kmete bojkotirati. Slovincem ne bodo več prodajali, da pa tudi pri „Zadrugi“ ne bodo mogli ničesar kupiti, bodo vso robo, kar je bo imel v štacuni Novak, sproti pokupili. Na ta način hočejo ukončati slovenske kmete.

Velikovec. Pravijo, da so Velikovčani „fortšritlih!“ Pa že ne! Imajo elektrarno, svetijo pa s petrolejem! Nekateri trdijo, da se je to zgodilo le 17. decembra, da se ni videla vsa krasota velikovškega mesta, ker je bilo toliko „bindišarjev“ v „Narodni šoli“. Drugi so zopet drugega mnenja, češ to je posledica volitev. Ker so vsi od prvega do zadnjega komija in čevljarja trkali okoli z ne-navadno hitrostjo, vnela se jim je dinamo-mašina. Če bojo tako nazadovali, bojo kmalu svetili z lojevimi svečami.

Škofiče. Karom-Morak-ovo dopisnico, s katero prosi, da bi ga imenovali za „aborträumerja“, odstopili smo nekeje nemške občini, v kateri je dosti gnoja. Ker vemo, da je Karom za taka dela prav pripraven, smo ga toplo priporočili.

Svetnavas. („Popravek“.) 1. Ni res, da so pri deželnozborskih volitvah zmagali pri nas liberalci, pač pa je res, da je zmagalo pivo. 2. Ni res, da so Svetinčani liberalni, pač pa je res, da se mnogi pustijo za nas voditi od liberalcev. 3. Ni res, da se še bere v tukajšnji vasi „Kmetjski list“, pač pa je res, da se čita v nekaterih hišah luterski list „Bauernzeitung“ in tudi „giftna kroča“ („Štajerc“) se že tu in tam oglašata.

Grebinj. Pravcati čudež se te dni godi v Grebinju, zakaj vsi tukajšnji liberalci bodo ob novem letu postali naročniki „Mira“. Stvar pa je takšna. Vsled stvarnega, do besedice resničnega in precej obširnega članka v „Miru“, kjer so bile popisane „ogerske“ volitve v Grebinju, so imeli tukajšnji nemčurji dolgo posvetovanje in izvalili so dopis za „Štajerca“ v odgovor „Miru“. Slovenščina njim sicer ne diši, pa v „Štajercu“ jim je všeč. Pa ta dopis je moral tako lepo, (!) zanimivo (!) in resnično (!!) sestavljen biti, da je za sicer kosmati želodec „Štajerca“ vendar le neprebavljiv. Zakaj v 25. številki odgovarja štajerska kroča, da tega dopisa objaviti ne more, ker je preobširen in nezanimiv. Grom in pek, te dolge nosove, to jezo grebinjskih nemčurjev ste imeli gledati! Njih ljubček „Štajerc“ more biti tako nevhvaležen? Zdjaj sliši, dozdej dragi nam listič, ki pa si nas zavrgel, obsojbo iz ust svojih grebinjskih pristašev: Od novega leta si vsi kakor en mož naročimo: „Mir“. To bode naše maščevanje. — Tako odmeva od

Grebinjske skale in potoki solz nad nehvaležnim „Štajercem“ napolnjujejo grebinjsko jezero.

Prevalje. Tukajšnji krajni šolski svet sklenil je in tudi že odposlal okrajnemu šolskemu svetu pritožbo zoper „nazadnjaška“ kateheta, ki še ne poznata sedme in najpoglavitejše resnice, da je Bog Slovence zato ustvaril, da se nemško učijo, in v svoji nevednosti učita slovenske otroke mesto nemščine krščanski nauk, sevé v jeziku, ki ga otroci razumejo. Pomilovanja vredni so otroci, katere so obkradli za narodnost in jim hočejo zdaj vzeti še vero. Kaj porečejo k temu še verni slovenski stariši in pa naš občinski zastop?

Prevalje. (Najnovejšo poročilo.) Sliši se, da je naš napredni krajni šolski svet sklical novo sejo na — pustni torek v obrambo nemškega značaja naše slavne nemške šole. Bolj razsvetljene glavice so namreč strahom spoznale, da je nemški značaj šole še vedno v največji nevarnosti. Le čujte in strmiti: Nemško šolo obiskuje več kakor tri četrtine slovenskih otrok in celo nadučitelj sam je Slovenec! — Hoče šola imeti res nemški značaj, jo je treba pred vsem očistiti slovenske zalege!

Sinčavas. Plavec-Skorjanec, ki je bil nekdanji poslanec, se po otvoritvi železnice Sinčavas-Zelezna kapla čudno kisló drži. Železnica pa menda ni vzrok, ker je pri nji imel dobiček, — ali tudi ne!

Žabnice. Nastopil je pri nas nov apostol in pridigar z imenom W. Edam. Pridiga pa samo po oštarijah in če je malo „fajhten“. V soboto 20. decembra je oznanoval novi nauk, da „ta črni“ ne bodo zveličani in ne bodo videli nebes, kakor jim pridigujejo f... ji. Nebesa so samo za liberalce, ker oni imajo dolgo vero pa kratko pamet! — Vsak pravi, da jo ta mož — zna!

Zelezna Kapla. Naš slavni župan Niederdorfer jo je stuhtal, da v Železni Kapli ne sme biti slovenskih napisov. Zato kar lastnoročno trga table, na katerih je kaka slovenska beseda in jih meče v blato. Tak človek je res najbolj sposoben, da vzdržuje javni red v našem „slavnem mestu“. Haj!

Zahvala.

Kakor predstoječi izkaz pričuje, se je darežljivost slovenskih rodoljubov in rodoljubkinj v korist letošnji naši božičnici najsijajniše pokazala. Pa ne samo v denarju, ampak tudi v blagu smo prejeli mnogo darov. Udano podpisano šolsko vodstvo izreka tedaj v imenu šolske mladine, ki je bila letos zelo bogato obdarovana, vsem predragim dobrotnikom najiskrenejšo zahvalo in jim želi veselo in srečno novo leto.

V Št. Rupertu pri Velikovcu
dné 21. grudna 1902.

Vodstvo „Národne šole“.

Novičar.

Na Koroškem.

Naša škofija. „Šematizem“ duhovnikov naše škofije je izšel v običajni opravi te dni. Obsega 304 strani. Knjigi povzamemo te podatke: Krška škofija je bila ustanovljena dné 6. maja 1072; sedanje meje je dobila dné 1. junija 1859. Sedanji škof, prevz. g. dr. Jožef Kahn, je 60. škof, mil. g. stolni prošt Lambert Einspieler pa 57. stolni prošt. — Stolni kapitelj šteje 8 članov; častnih kanonikov je 4, častnih konzistorijalnih svetovalec 9, duhovnih svetovalec 42, zlatomašnikov 20. Bogoslovcev je 50, v kn. šk. „Marijanišču“ je 168 gojencev. Kolegijatnih kapiteljnov je 4, proštij 8, dekanij 24. — Vseh far je 345, in sicer 269 z dušnim pastirjem, 76 brez njega; ekspozitur je 5, kaplanij in kanonikatov 166, od teh 104 praznih; beneficijev je 30, od teh 17 praznih. — V dušnem pastirstvu deluje 329 duhovnikov, in sicer 302 svetnih in 27 redovnikov. V drugih službah je 126 duhovnikov, namreč 41 svetnih in 85 duhovnikov. Vpokojenih je 39 duhovnikov. Vseh duhovnikov šteje škofija 494, vseh cerkev in kapelic 1064, katoličanov 363.082. — Umrlo je lani 22 duhovnikov in redovnikov, od teh jih je 8 delovalo v dušnem pastirstvu. V dušno pastirstvo je vstopilo 12 duhovnikov. — Vseh redovnikov je bilo 237, vseh redovnic 316.

Osebné novíce. Učitelj V. Zwick v Žabnicah je imenovan za nadučitelja v Gorjah. — Cesar je podelil puškarju L. Frisch 17. pešpolka v Celovcu srebrni zaslužni križec s krono.

Drobiž. V Beljaku prične z novim letom izhajati nov nemško-nacionalen časnik, „Neue Nachrichten“. Uredoval ga bo dosedanji urednik lista „Kärntner Nachrichten“, znani Prettenhofer. — Proračun deželnega šolskega zaklada za l. 1903. kaže 1.542.336 K potrebščine. Potrebe za šole rastejo prav strašno!

Križem sveta.

Preseljevanje Evropejcev v Ameriko. Lanskega leta se je preselilo iz Evrope v Ameriko 348.775 ljudij in letos do 1. novembra 464.610 ljudij. Veliko število izseljencev je seveda tudi pričakovati meseca novembra, za katerega še nimamo statistike, kajti že 1. novembra se jih je preselilo okoli 3000. Število izseljencev se torej čudovito širi.

Hud mraz je bil minuli teden na Ogerskem. Sredi meseca decembra so blizo vasi Blečenj v Aradskem komitatu (županiji) 18 potujočih cigánov našli zmrznenih. Sploh je na Ogerskem do dné 17. t. m. zmrznilo do 100 oseb. Volkovi prihajajo po nekaterih krajih do hiš. Pri Temešvaru so volkovi raztrgali 14 letnega fanta in pri Aradu dva delavca.

Vabila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico priredi na sv. treh kraljev dan dné 6. januarja 1903, ob 1/2 4. uri popoldne svoj občni zbor pri Majeriču v Št. Lenartu pri sedmih studencih po sledečem vspredu: 1. Pozdrav načelnika. — 2. Petje. — 3. Slavnostni govor. — 4. Pobiranje doneskov. — 5. Predstava s „kamero ob-skuro“. — 6. Volitev novega odbora. — 7. Volitev zastopnikov h glavnej skupščini. — 8. Domača zabava. — Vstop imajo le udje in od njih vpeljani gostje. — K obilni udeležbi vabi vse ude naše podružnice ter zavedne Slovence in Slovence *odbor.*

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico priredi prvo nedeljo po sv. Treh kraljih, dné 11. januarja 1903 shod in veselico pri Biltišniku v Šentvidu v podjunski dolini. Na dnevnem redu so poudarjeni govori, tamburanje društva „Bisernica“ v Celovcu, petje moškega zbora škocijanskega in igra: „Pravica se je izkazala“, katero predstavljajo škocijanski mladeniči. Na zborovanje, ki bode jako zanimivo, vabi uljudno *odbor.*

I. koroško tamburaško društvo „Bisernica“ v Celovcu izreka vsem svojim ljubim dobrotnikom, podpornikom in članom s tem najprisrčnejšo zahvalo za blagohotno podporo v pretečenem letu, ter kliče iz dna srca: **Veselo in srečno novo leto!** *odbor.*

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Loterijske številke od 27. decembra 1902

Linc 70 63 27 54 76.

Trst 74 54 24 17 71

NAZNANILA.

Brinjevec,

natorni, staro in obležano blago, 1 liter 2 kroni 40 vin., 3 litri franko po pošti za 9 kron. **Fina, stara slivovka**, liter za 2 kroni, pošiljam proti povzetju.

Egidij Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Ako si hočete po ceni in dobro **pravo švicarsko uro**

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,

ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega vam pošlje za-

stoj in poštne prosto.

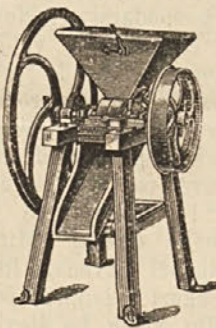
Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Korenjevo seme,

lepo, čisto ter dobro kaljivo, se razpošilja po pošti (in železnici) 1 liter po 10 krajcarjev. Ako se vzame 10 litrov, se pošlje poštne prosto. (1 liter = ca 11 dk.) Na debelo znatno ceneje. V zalogi še okrog 2000 litrov. Pošilja se le proti povzetju. Na zahtevo se pošlje vzorec.

Vekoslav Sešek, Sodražica na Kranjskem,
trgovina z deželnimi pridelki.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „**AGRIKOLA**“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hrbe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronospere izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

P.H. MAYFARTH in sođr.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par,

Ustanovljena 1872. **na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.** 850 delavcev.

Odlikovana z čez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupei se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Stanje hranilnih vlog:

16 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

nad 370.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča **po 4 3/4% na leto.** Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno **5% izposojenega kapitala.** Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati **na leto 6% izposojenega kapitala.**

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer **po 4 1/2% do 5%.**